

Simposi sobre canvi educatiu

“No havia estat mai tan urgent replantejar el propòsit de l'educació i l'organització de l'aprenentatge”

UNESCO, 2015

23 | 24 de novembre de 2016

Universitat Pompeu Fabra
Campus Ciutadella · Barcelona

El programa

escolanova21

aliança per un sistema educatiu avançat

vol contribuir en els pròxims tres anys a empoderar mestres, escoles, famílies i societat per moure el nostre sistema educatiu cap a un propòsit veritablement competencial per a una vida digna i amb sentit, en el marc del que la UNESCO ha exposat en els seus darrers dos informes (Délors 1996, *Rethinking Education 2015*), i està treballant ara en el nou projecte *Rethinking Learning in a Complex World*; i cap a unes pràctiques d'aprenentatge que responguin al coneixement de com les persones aprenen, com ha sintetitzat l'informe *La naturalesa de l'aprenentatge* (2010) de l'OCDE, i està desenvolupant ara la iniciativa *Innovative Pedagogies for Powerful Learning*.

És per això que

escolanova21

vol començar amb un simposi sobre canvi educatiu coorganitzat amb la UNESCO i l'OCDE, que connecti el treball de la UNESCO sobre el propòsit de l'educació, la síntesi de recerca de l'OCDE sobre els fonaments de les pràctiques d'aprenentatge, els esforços existents per a superar les limitacions de l'avaluació, i les experiències que es donen de canvi educatiu, i ho faci confluïr amb el treball de canvi existent al sistema educatiu català i també amb les recerques que s'estan duent a terme a les nostres institucions universitàries.

Simposi sobre **canvi educatiu**

Dimecres 23|11|2016

8:30 a
9:00h

Lliurament d'acreditacions

9:00 a
10:00h

Inauguració

Hble. Sr. Raül Romeva, conseller d'Afers Exteriors, Relacions Institucionals i Transparència de la Generalitat
Prof. Jaume Casals i Pons, rector de la Universitat Pompeu Fabra
Prof. Marta Aymerich, vicerectora de la Universitat Oberta de Catalunya, en nom del programa escolanova21

Auditori

Intervenció inaugural: Els reptes de l'educació al món d'avui, vint anys després de l'Informe Dèlors
Prof. Federico Mayor Zaragoza, exdirector general de la UNESCO i president de la Fundació Cultura de Paz

10:00 a
11:30h

Fer efectiu un propòsit competencial en un món complex

Carlos Vargas, oficial sènior de Projectes de la Secció d'Aliances, Cooperació i Recerca de la UNESCO i coordinador del programa *Rethinking Learning in a Complex World*

Auditori

Joan Manuel del Pozo, professor de Filosofia de la Universitat de Girona

Modera:

Fina Monell, directora de l'Escola Ítaca (Manresa)

Basant-se en l'informe *Repensar l'educació*, els participants tractaran sobre la necessitat d'establir un propòsit educatiu pròpiament competencial en un món cada vegada més complex i incert i sobre com els canvis estan forjant noves condicions que requereixen perspectives innovadores des de les quals es puguin entendre la governança de l'educació i el coneixement. L'objectiu de l'aprenentatge del segle XXI és el desenvolupament de l'ésser humà com un tot. Per això, cal anar més enllà de l'alfabetització, l'aritmètica i les àrees temàtiques tradicionals per arribar a un aprenentatge competencial més integrat amb un enfocament humanista que situï l'aprenentatge al servei d'una major justícia, equitat social i solidaritat global.

11:30 a
12:00h

Pausa-cafè

Pràctiques fonamentades d'aprenentatge competencial

12:00 a
13:30h

Auditori

David Istance, analista sènior en educació de l'OCDE i director del projecte *Innovative Pedagogies for Powerful Learning* i de l'informe *The Nature of Learning*

M. del Mar Esteve, directora de l'Escola Epiqueia (Mediona) i professora de Pedagogia a Blanquerna (Universitat Ramon Llull)

Moderada:

Mar Carrió, professora de Biomedicina i directora de la Unitat de Suport a la Qualitat i a la Innovació Docent (Universitat Pompeu Fabra)

Com podem emprar els coneixements contrastats sobre com les persones aprenen per a fonamentar pràctiques pedagògiques que permetin assolir els objectius d'aprenentatge? Els set principis de l'aprenentatge en què les pràctiques d'aprenentatge s'haurien de basar són: posar l'alumne en el centre; fer de l'aprenentatge una activitat social, desafiant i motivadora; tenir en compte les emocions i les diferències individuals; fer que els objectius d'aprenentatge siguin clars i mesurar-los mitjançant l'avaluació formativa, i estendre l'experiència d'aprenentatge a través de la connectivitat horitzontal. Per a això, cal actualitzar les maneres com interactuen alumnes i educadors; com es capaciten els mestres; com s'adquireixen els coneixements; com aquests es posen al servei de l'aprenentatge, el temps i els recursos –com ara l'espai físic i la tecnologia– que tenen lloc dins i fora de les parets de l'escola. Tot això amb una visió clara i un disseny fort, una obertura àmplia i un lideratge distribuït.

13:30 a
15:30h

Dinar (a la Sala d'Exposicions prèvia compra del ticket corresponent)

Treball per grups temàtics

Meeting point Grups temàtics:
15:20 h. al pati de l'edifici Roger de Llúria

Propòsit

- Currículum enfocat a competències per a la vida
- Reptes socials i canvi tecnològic

Pràctiques

- Ús del coneixement científic sobre l'aprenentatge
- Personalització de l'aprenentatge
- Formació competencial de mestres

Avaluació

- Eines per avaluar l'aprenentatge competencial
- El repte de com avaluar les competències transversals
- Avaluació de processos d'aprenentatge

Organització

- Escola, família i entorn
- Equitat i innovació educativa
- Impediments estructurals del canvi educatiu
- L'organització del centre enfocada a l'aprenentatge

15:30 a
18:00h

16:30h

Treball per grups temàtics

Dimecres 23/11/2016

**Aula
40047C**

Currículum enfocat a competències per a la vida

Jordi Feu (Universitat de Girona)
Josep M. Mominó (Universitat Oberta de Catalunya)
Joan Domènech (Escola Fructuós Gelabert)

L'educació és el procés deliberat d'adquisició de coneixements a través del desenvolupament de competències per poder-los emprar en situacions rellevants. Aquest enfocament està difuminant els límits entre l'educació formal i no formal, superant les assignatures de l'escola per arribar a un enfocament de treball globalitzat i interdisciplinari en què l'aprenentatge dels coneixements té lloc a través del desenvolupament de competències. Com pot el disseny curricular seguir, reflectir i fomentar aquesta tendència?

El desenvolupament sostenible, la convivència en la diversitat, l'equilibri de gènere i la lluita contra la pobresa són reptes socials als quals l'educació ha de respondre. De la mateixa manera, el canvi tecnològic exponencial està transformant les formes que tenim d'aprendre, comunicar-nos, relacionar-nos, moure'ns i viure, i es converteix en un desafiament clau més per a l'educació.

Reptes socials i canvi tecnològic

Mar Camacho (Universitat Rovira i Virgili)
Montse Fusalba (Escola Cooperativa El Puig)

**Aula
40043**

Què pot dir la ciència sobre l'aprenentatge? Els avanços en les ciències biològiques, neurocognitives, mèdiques i socials poden aportar informació –i haurien de fer-ho– sobre la pràctica educativa en tots els àmbits, sobretot la de l'aula. El repte és clarificar les evidències de recerca i crear connexions entre les existents.

**Aula
40152**

Ús del coneixement científic sobre l'aprenentatge

David Bueno (Universitat de Barcelona)
Antoni Zabala (IRIF)

El mateix no va bé per a tothom. Personalitzar significa respectar el ritme de cada alumne, tenint en compte els seus coneixements previs i la seva experiència, i centrar-se en els interessos de l'alumne. Això no solament condueix a un aprenentatge més rellevant, sinó que també reforça l'autonomia de l'alumne i la responsabilitat pel seu propi procés d'aprenentatge.

Personalització de l'aprenentatge

César Coll (Universitat de Barcelona)
David Atzet (SINS Cardener)

**Aula
40S16**

No podem esperar que els educadors ajudin els estudiants a desenvolupar competències que no han desenvolupat ells mateixos. Una formació competencial sòlida, un guiatge constant, l'aprenentatge residencial i una estreta col·laboració poden ser algunes de les claus per millorar el perfil dels mestres.

**Aula
40006**

Formació competencial de mestres

Miquel Martínez (Universitat de Barcelona)
Guillermo Bautista (Universitat Oberta de Catalunya)
Xavi Geis (Escola de Rellinars)

La innovació en l'aprenentatge competencial que té en compte la vessant socioemocional esdevé una eina eficient per a dotar els alumnes en situació desavantajosa d'una experiència d'aprenentatge empoderadora. Això pot permetre arribar a joves en risc que en un ambient d'aprenentatge tradicional fallarien. Aquest grup se centrarà en com l'educació actualitzada pot ajudar a reduir la bretxa d'equitat.

Equitat i innovació educativa

Aina Tarabini (Universitat Autònoma de Barcelona)
Laia Bou (Institut Mont Perdut)

**Aula
40012**

**Aula
40248**

Eines per avaluar l'aprenentatge competencial

Neus Sanmartí (Universitat Autònoma de Barcelona)
Iolanda Arboleas (Institut de Sils)

Les anomenades competències del segle 21, com la creativitat i la innovació, el pensament crític i la resolució de problemes, o la comunicació i la col·laboració, són fonamentals en un context d'incertesa i complexitat. Tot i que el mesurament del seu desenvolupament no sempre és senzill, és fonamental per fer que esdevinguin centrals en l'educació.

El mesurament dels resultats de l'aprenentatge de manera efectiva comporta superar les proves estandaritzades que prioritzen la memorització a curt termini i adoptar eines per avaluar adequadament les competències. Aquest grup tractarà de com les rúbriques, els portafolis i altres eines basades en competències poden avaluar l'aprenentatge real.

El repte de com avaluar les competències transversals

**Aula
40S02**

Carles Monereo (Universitat Autònoma de Barcelona)
Coral Regí (Escola Virolai)

Els resultats de l'aprenentatge són importants, però el procés que duu a terme l'alumne per assolir-los també és fonamental. Com poden les escoles avaluar un canvi de paradigma cap a un aprenentatge basat en competències, l'adopció de noves pràctiques d'aprenentatge i el seu rendiment?

**Aula
40247**

Avaluació de processos d'aprenentatge

Antoni Tort (Universitat de Vic)
Pepe Menéndez (Jesuïtes Educació)

Perquè l'escola sigui un entorn d'aprenentatge actiu ha d'esdevenir una organització permeable, capaç de generar la sinergia necessària per al desenvolupament del seu capital professional, social i cultural a través de la col·laboració amb les famílies, universitats, institucions culturals, món professional i especialment altres escoles i entorns d'aprenentatge.

**Aula
40149**

Escola, família i entorn

Jordi Collet (Universitat de Vic)
Anna Comas (Escola La Maquinista)

Les normes del sistema tenen per objecte mantenir els nivells de qualitat de l'educació. Tanmateix, les regulacions i els mecanismes rígids i garantistes eviten que el canvi educatiu creixi orgànicament. Les escoles compromeses amb el canvi sovint fan servir alternatives creatives per fer front a la rigidesa del sistema, però això no pot ser una solució a llarg termini. Per possibilitar el canvi s'han fer notar els impediments i les autoritats educatives han de desmuntar-los al mateix temps que augmentin la flexibilitat, la confiança i la col·laboració.

**Aula
40150**

Impediments estructurals del canvi educatiu

Xavier Martínez Celorrio (Universitat de Barcelona)
Montserrat Navarro (Escola El Martinet)

L'escola ha de revisar, repensar i reformular constantment el seu propòsit educatiu i les maneres com s'organitza l'aprenentatge. Això inclou com interactuen els alumnes i els educadors; com s'utilitzen el temps, l'espai i els recursos; què s'hi aprèn; com es mesura el progrés; i, el que és més important, com tot això s'uneix en una visió robusta i compartida.

L'organització del centre enfocada a l'aprenentatge

Màrius Martínez (Universitat Autònoma de Barcelona)
Astrid Ruiz (Escola Congrés-Indians)
Jordi Musons (Escola Sadako)

**Aula
40035**

Simposi sobre **canvi educatiu**

Dijous 24/11/2016

**9:30 a
10:45h**

Auditori

Lligant caps: conclusions dels grups temàtics

Mariana Salgado, experta en innovació educativa i membre de l'equip d'escolanova 21

Hanna Dumont, investigadora de l'Institut Alemany de Recerca Educativa Internacional (DIPF) i coeditora de The Nature of Learning (OCDE)

El treball en grups del primer dia ha ofert l'oportunitat d'aprofundir en els quatre elements del marc d'escola avançada: el propòsit, les pràctiques i l'organització, i l'avaluació, des de diferents perspectives, amb els grups de treball temàtic encapçalats per acadèmics i professionals. En aquesta sessió s'oferirà una anàlisi constructiva dels debats.

**10:45 a
11:15h**

Pausa-cafè

**11:15 a
13:00h**

Auditori

Els reptes de l'avaluació en el canvi educatiu

Caterina Calsamiglia, professora de recerca del CEMFI i pròxima professora de recerca ICREA de l'EduCatalyst (UOC)

Deborah Nusche, analista sobre avaluació del Directorate for Education and Skills de l'OCDE i antiga Carlo Schmid Fellow a la UNESCO

Jesús Viñas, Inspector d'Educació, antic subdirector general de la Inspecció d'Ensenyament de la Generalitat

Moderada:

Coral Regí, directora de l'Escola Virolai (Barcelona)

Generar evidències sobre l'aprenentatge competencial que es du a terme és fonamental per a tots els actors educatius. Permet que els alumnes avancin en el seu propi aprenentatge, ajuda els mestres a adaptar la seva pràctica en conseqüència, proporciona informació rellevant a les autoritats educatives i altres parts interessades sobre el que s'està aprenent (competències), com s'aprèn (processos) i com n'és d'efectiu (què funciona). Es requereixen noves eines, mesures i mecanismes per captar la complexitat de l'aprenentatge del segle 21. Generar, reunir i utilitzar evidències d'una manera efectiva per transformar l'aprenentatge és un dels principals reptes de l'educació.

**13:00 a
15:00h**

Dinar (a la Sala d'Exposicions prèvia compra del ticket corresponent)

Com fer possible el canvi educatiu

Carlos Vargas, oficial sènior de Projectes de la Secció d'Aliances, Cooperació i Recerca de la UNESCO i coordinador del programa *Rethinking Learning in a Complex World*

David Istance, analista sènior en educació de l'OCDE i director del projecte *Innovative Pedagogies for Powerful Learning* i de l'informe *The Nature of Learning*

Marina Subirats, catedràtica emèrita de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona

Modera:

Mònica Nadal, directora de Recerca de la Fundació Jaume Bofill

Les sessions anteriors han debatut sobre el propòsit de l'educació per al segle 21, les pràctiques d'aprenentatge que s'han d'adoptar per assolir aquest propòsit, i les eines i els mecanismes necessaris per mesurar el progrés en el camí cap a l'objectiu principal. Aquesta sessió fa un pas més per explorar quines són les condicions i polítiques necessàries per difondre i fer possible de manera sostinguda un aprenentatge competencial efectiu i robust per a tots els infants i joves i com fomentar la innovació i la col·laboració entre els diferents actors dins d'un ecosistema d'aprenentatge en xarxa ric i horitzontal, tant en l'àmbit internacional com a Catalunya.

15:00 a
17:00h

Auditori

17:00 a
17:10h

Conclusions del simposi

Eduard Vallory, president del Centre UNESCO de Catalunya i director del programa escolanova 21

17:10 a
17:30h

Cloenda

Hble. Sra. Meritxell Ruiz Isern, consellera d'Ensenyament de la Generalitat

Refrigeri

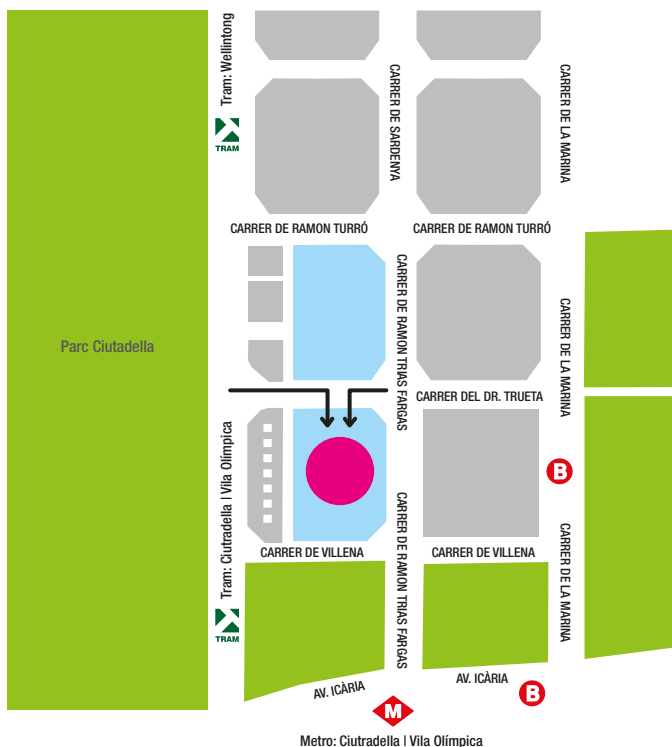
Simposi sobre canvi educatiu

23 | 24 de novembre de 2016

Universitat Pompeu Fabra
Campus Ciutadella · Barcelona

Meeting point Grups temàtics
Dimecres 23 · 15:20 h.
Pati de l'edifici Roger de Llúria

Com arribar i accés al recinte:

Campus de la Ciutadella
Ramon Trias Fargas, 25-27,
08005 Barcelona
Edifici Roger de Llúria (Auditori)

Transport públic

- Línia 4 CIUTADELLA - VILA OLÍMPICA
- Línies T4, T5 WELLINGTON i CIUTADELLA-VILA OLÍMPICA
- V27, V21, H16, 92, 36

Organitza:

Entitats promotores:

Amb el suport de:

